

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/63/2024
Identifikačné číslo spisu:	9522100096
Dátum vydania rozhodnutia:	13.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Štíft
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:9522100096.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Štífta a sudcov JUDr. Mariána Mačuru a JUDr. Patrika Pribelského, PhD. v trestnej veci obvinenej U. H., pre zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 13. novembra 2024 v Bratislave námietku zaujatosti obvinenej z 29. októbra 2024 doplnenú podaním z 5. novembra 2024 podanú proti sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Petrovi Štíftovi, a takto

rozhodol:

Podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Peter Štíft nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvinenej U. H. vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 Tdo 63/2024.

Odôvodnenie

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd“) je pod sp. zn. 5 Tdo 63/2024 vedené dovolacie konanie v trestnej veci obvinenej U. H., pre zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona ohľadom dovolania obvinenej z 30. augusta 2024 podanom prostredníctvom obhajcu Mgr. Petra Agalareva proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 11. apríla 2022, sp. zn. 4T/3/2022.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu na rozhodnutie o podanom dovolaní 25. septembra 2024 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa dotknutého Rozvrhu práce Najvyššieho súdu na rok 2024 rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Štíft a JUDr. Marián Mačura. Na základe oznámenej zaujatosti JUDr. Jurajom Klimentom z 26. septembra 2024 s poukazom, že dohodu o vine a treste s obvinenou uzatvoril a predkladal súdu na schválenie prokurátor JUDr. Ondrej Repa (synovec sudcu), bol tento vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v tejto trestnej veci uznesením Najvyššieho súdu z 9. októbra 2024, sp. zn. 1 Ndt 17/2024. Vylúčený JUDr. Juraj Kliment bol nahradený podľa čl. X ods. 5, čl. XVI ods. 5 a osobitnej časti rozvrhu práce (vec s koncovým číslom 3) sudcom zastupujúceho senátu JUDr. Patrikom Pribelským, PhD. Spolu s doručovaním

uvedeného uznesenia tunajšieho súdu, sp. zn. 1 Ndt 17/2024 bolo procesným stranám doručované prípisom z 22. októbra 2024 oznámenie zloženia senátu dovolacieho súdu.

Obvinená U. H. prostredníctvom obhajcu Mgr. Petra Agalareva podaním doručeným na tunajší súd 29. októbra 2024 (č. l. 3737 - 3740) vzniesla námietku zaujatosti proti sudcovi Najvyššieho súdu SR JUDr. Petrovi Štíftovi, ktorého navrhla vylúčiť z vykonávania úkonov trestného konania vo veci, sp. zn. 5 Tdo 63/2024 s tým, že s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax na vylúčenie sudcu môže stačiť objektívne odôvodnená pochybnosť, ktorá musí byť objektívne odôvodnená a musí mať určitý objektívny základ a nemusí existovať skutočná, subjektívna zaujatosť sudcu, pričom obsahová podstata námietky zaujatosti je uvedená v bodoch 8/ až 12/ podania v tomto znení:

8/ JUDr. Peter Štíft je členom senátu 5T Najvyššieho súdu SR, ktorého predseda JUDr. Juraj Kliment sa nielenže sám namietol ako osoba zaujatá v trestnej veci 5Tdo/63/2024, teda vo veci podaného dovolania obv. U. H., keďže uvedená trestná vec bola v prípravnom konaní dozorovaná JUDr. Ondrejom REPOM, synovcom JUDr. Juraja KLIMENTA.

9/ V zmysle námietky predsedu senátu 5T NS SR JUDr. Juraja KLIMENTA je týmto dôvodom zaujatia najmä rozhodnutie - uznesenie NS SR, sp. zn. 4Ndt/10/2022 zo 17.5.2022, ktorým bol vylúčený z trestnej veci v rámci odvolacieho konania.

10/ Zároveň je však nutné uviesť, že práve skutočným dôvodom zaujatosti osoby predsedu senátu 5T NS SR vo vzťahu k osobe pána prokurátora vtedajšieho Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR JUDr. Ondreja REPU sa zaoberá Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 39/2021 z 22. júna 2021, ktorý rozhodol tak, že Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tost 44/2020 z 10. novembra 2020 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11/ V predmetnom Náleze ÚS SR sa konštatuje, že konaním vylúčeného člena senátu JUDr. KLIMENTA došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa, pričom sa rovnako konštatuje, že v predmetnej trestnej veci rozhodoval v senáte 4T NS SR JUDr. KLIMENT ako zastupujúci člen senátu a ďalšieho zastupujúceho člena senátu 4T NS SR určil práve JUDr. Petra Štífta.

12/ Mnou namietaná osoba predsedu senátu 5T NS SR v mojej trestnej veci JUDr. Petra ŠTÍFTA vychádza zo skutočností, že je dlhoročným kolegom a členom rovnakého senátu 5T NS SR, ako je osoba JUDr. Juraja KLIMENTA, pričom ako člen senátu rovnako rozhodoval vo viacerých trestných kauzách, i medializovaných, v ktorých zaujal rovnaké stanovisko v rámci rozhodnutia, ako predseda senátu.

Obvinená U. H.Á. doplnila podanú námietku zaujatosti prostredníctvom obhajcu podaním z 5. novembra 2024 nazvaným „Rozšírenie dôvodov námietky zaujatosti“ (č. l. 3741 - 3744) o ďalšie dôvody s tým, že s poukazom na judikaturu Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Hauschildt proti Dánsku) by mal byť namietaný sudca vylúčený z konania pre zaujatosť v zmysle 31 ods. 1 Tr. por., pričom obsahová podstata doplnenia námietky zaujatosti je uvedená v bodoch 5/ až 14/ podania v tomto znení:

5/ Svoju námietku zaujatosti rozširujem o dôvody spočívajúce jednak v tom, že namietaný sudca je v príbuzenskom pomere vo vzťahu k JUDr. Miroslavovi IVANOVIČOVI, advokátovi a jednak vo vzťahu k vydaniu väzobného rozhodnutia v mojej trestnej veci.

6/ Namietaný sudca JUDr. Peter ŠTÍFT je v príbuzenskom pomere s JUDr. Miroslavom IVANOVIČOM, advokátom, ktorý v súčasnej dobe obhajuje osobu Ing. C. G. a v minulosti i ďalšieho spoluobvineného PhDr. P. X.. Advokát JUDr. P. G. vykonával spoločnú obhajobu spoluobvineného PhDr. P. X. s ďalšou obhajkyňou JUDr. Janou VALKOVOU. Obaja advokáti sú v súvislosti s touto obhajobou (podľa verejne dostupných zdrojov) účastníkmi nákupu strieborných mincí, a z dôvodu uvedeného podozrivého obchodu čelia viacerým trestným oznámeniam, pričom uvedený podozrivý

nákup týchto mincí bol masívne medializovaný.

7/ Je teda nepochybné, že u objektívneho pozorovateľa vznikajú dôvodné pochybnosti o zaujatosti namietaného sudcu (t. j. snaha chrániť svojho synovca). Podstatou uvedeného mincového obchodu je to, že z odmiern, ktoré mal platiť PhDr. P. X. obom advokátom VALKOVEJ i IVANOVIČOVI za údajnú obhajobu, vznikla hotovosť rádovo vo výške niekoľko stotisíc euro, pričom podľa mediálne prezentovaných alternatív nie je vylúčené, že tieto finančné prostriedky mali súvis s korupčnou trestnou činnosťou.

8/ Článok Y. Q. v týždenníku F. X T. cituje výpoveď PhDr. P. X.: „Valková mi povedala, že napriek tomu, že si to nezaslúžiš, tak som to vybavila a dostala som prísľub, že aj z kauzy T. budeš vyčlenený (...), oni ho presvedčia, a vtedy mi tiež povedala, že ma to bude stáť ďalších 300-tisíc eur, ktoré vyplatím až potom, ako bude podpísaná 218 (rozhodnutie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania podľa paragrafu 218 Trestného poriadku, pozn. autora),” povedal M. X..

9/ Na výsluchu síce pripomenul, že má aj druhého obhajcu Michala Ciklaminiho, „ale od neho mám tiež prezentované, že on vzťahy na špeciálnej prokuratúre nemá a preto je kľúčové, aby Q. bola súčasťou tímu môjho právneho zastúpenia, ” uviedol X..

10/ Objektívnemu pozorovateľovi musí byť zrejmé, že namietaný sudca nemôže byť nestranný, keďže má rozhodovať o rodinnom príslušníkovi - synovcovi riadiaceho predsedu senátu 5To a súčasne o svojom príbuznom, ktorý bol účastníkom predmetného mincového obchodu.

11/ Ďalším dôvodom zaujatosti je skutočnosť, že o prvotnej väzbe rozhodoval namietaný sudca ako referujúci sudca. Poukazujem na uznesenie NS SR, sp. zn. 5 Tost 11/2021 zo dňa 08.03.2021, pričom v tomto rozhodnutí zistil dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestného činu i vo vzťahu k mojej osobe.

12/ V tomto štádiu konania som však bola trestne stíhaná za trestný čin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, ktoré orgány činné v trestnom konaní zistili bez akéhokoľvek znaleckého skúmania a to na podklade návrhu dozorového prokurátora - synovca predsedu senátu 5To. Namietaný sudca pritom odobril dôvodnosť podozrenia voči mojej osobe i bez toho znaleckého skúmania, a je preto nepochybné, že jeho rozhodovanie bude kontaminované obhajobou vlastného rozhodovania.

13/ Vyššie uvedené umocňuje to, že v tomto prípade namietaný sudca riešil námietku nátlaku väzbou a túto námietku považoval za nerelevantnú (tvrdiac, že väzba nemala represívny charakter). Táto námietka je podstatou i tohto môjho dovolania a s poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky by mal byť namietaný sudca vylúčený (napr. nález č. I. ÚS 79/2024 zo dňa 23.05.2024). Rovnako toto umocnenie vyplýva i z toho, že sám namietaný sudca mal v okolnostiach prejednávanej veci transparentne deklarovať svoj pomer s účastníkom mincového obchodu (napríklad disciplinárna vec JUDr. Michala Trubana).

14/ Naďalej som toho názoru, že väzobné rozhodnutie v mojom prípade bolo zjavne nezákonné, čo nakoniec potvrdil i dozorový prokurátor (synovec riadiaceho senátu 5To), keďže so mnou uzavrel dohodu o vine o treste, čo je koniec koncov predmetom tohto dovolacieho konania, o ktorom má rozhodovať namietaný sudca.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Najvyšší súd k teoretickým východiskám posudzovania prejednávanej problematiky uvádza, že pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci musí existovať relevantný dôvod, čím sa zdôrazňuje výnimočnosť takého postupu vzhľadom na zásadu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi ustanovenú v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi; príslušnosť súdu ustanoví zákon (obdobne aj čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd).

Ústava SR (v čl. 46 ods. 1, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky, resp. v čl. 141 ods. 1, podľa ktorého v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné sudy) a zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (najmä v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 2 a § 30 ods. 1, ods. 2) ustanovujú princíp nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie, ktorý vychádza z viacerých medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, pričom v tejto súvislosti treba prioritne poukázať na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa prvej vety ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, ktorého podstatou je osobné presvedčenie sudcu o nezaujatosti (v zásade by malo subjektívne hľadisko nestrannosti platiť, pokiaľ nie je preukázaný opak - Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku, rozsudok z 23. júna 1981, sťažnosti č. 6878/75 a č. 7238/75) a z objektívneho hľadiska nestrannosti, ktorého podstatou je zistenie existencie dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti o zaujatosti sudcu. Podľa rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR (napr. III. ÚS 855/2016, PL. ÚS 17/2017-22, PL. ÚS 4/2018-13 pri zohľadnení rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, osobitne Piersack proti Belgicku, rozsudok z 1. októbra 1982, sťažnosť č. 8692/79, Delcourt proti Belgicku, rozsudok zo 17. januára 1970, sťažnosť č. 2689/65, Micallef proti Malte, rozsudok z 15. októbra 2009, sťažnosť č. 17056/06, Kyprianou proti Cypru, rozsudok z 15. decembra 2005, sťažnosť č. 73797/01) podstatným a rozhodujúcim pre posúdenie nestrannosti nie je subjektívne presvedčenie sudcu o svojej nezaujatosti, ale existencia objektívnych skutočností, z posúdenia ktorých môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tzv. teória zdania nezaujatosti - spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná, resp. nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k stranám. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti sudcu je to, či obava je objektívne oprávnená. Avšak pri jej posudzovaní nepostačuje, že sa nestrannosť sudcu môže subjektívne javiť určitej osobe ako porušená, ale treba posúdiť, či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k relevantnej pochybnosti o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je zjavné, že vzťah sudcu k veci, stranám alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne „sine ira et studio“ (bez hnevu a zaujatosti).

Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že by čokoľvek, čo môže vrhnúť hoci len tieň pochybností na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučovalo ako zaujatého. Sudca nie je stroj na rozhodovanie oslobodený od akéhokoľvek svetonázoru, subjektívnych pocitov, sympatií či antipatií, ale je súčasťou určitého sociálneho prostredia, od ktorého nie je a nemôže byť úplne izolovaný. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva vyžaduje, aby sa obava z nedostatku nestrannosti zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybností na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného.

Podľa vyššie citovaného ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. za pomer k veci treba rozumieť určitú participáciu či zainteresovanosť na skutku, resp. na výsledku konania osobného charakteru, najmä takú skutočnosť, že orgán či osoba uvedení v tomto ustanovení je poškodeným trestným činom alebo poškodenou je blízka osoba. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní

treba rozumieť taký vzťah, ktorý vyvoláva relevantnú pochybnosť o nestrannosti pri rozhodovaní, predovšetkým príbuzenský alebo obdobný pomer, bližší priateľský či kamarátsky vzťah alebo opačne negatívny vzťah charakteru nepriateľského. Pritom vzťahy vymedzené v § 31 ods. 1 Tr. por., ktoré odôvodňujú vylúčenie sudcu, majú zostupnú tendenciu, keď vzťah s najväčším potenciálom vyvolať pochybnosti o nezáujatosti sudcu, je pomer k veci a na opačnom konci spektra stojí pomer k inému orgánu činnému v danom konaní. Teda to, čo stačí pre vylúčenie sudcu pre jeho pomer k obvinenému ako osobe, ktorej sa úkon priamo týka, nebude spravidla stačiť pre jeho vylúčenie z dôvodu pomeru k jeho obhajcovi, resp. k inému orgánu činnému v konaní, ktorých sa úkony súdu spravidla priamo netýkajú (primerane IV. ÚS 310/2020).

Najvyšší súd zohľadňujúc uvedené teoretické východiská k podanej námietke zaujatosti uvádza nasledujúce skutočnosti.

Najvyšší súd v prvom rade posudzoval, či by nemal byť namietaný sudca vylúčený z rozhodovania vo veci s poukazom na ustanovenie § 31 ods. 3 druhá veta Tr. por., ktoré znie: „Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa.“

Najvyšší súd senátom, ktorého predsedom bol JUDr. Peter Štift, uznesením z 1. júna 2022, sp. zn. 5 To 5/2022 (č. l. 3265 - 3267), rozhodol podľa § 316 ods. 1 Tr. por. o zamietnutí odvolania Ing. U. W. a U. W., MBA. Išlo o odvolanie uvedených osôb podané v trestnej veci už odsúdenej U. H. proti vtedy už právoplatného rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 11. apríla 2022, sp. zn. 4T/3/2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 11. apríla 2022. Z uvedeného uznesenia Najvyššieho súdu vyplýva, že podané odvolanie bolo zamietnuté odvolacím súdom z formálnych dôvodov podľa § 316 ods. 1 Tr. por., keďže bolo podané proti rozsudku, proti ktorému nie je prípustné odvolanie a odvolací súd sa vecou nezaoberal z meritorneho (vecného) hľadiska, keď podľa zákona nemohol v takom prípade podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ani posudzovať zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku súdu prvého stupňa, resp. správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

Účelom vylúčenia zo zákona z rozhodovania o dovolaní sudcu, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, je v zásade tá skutočnosť, aby sudca nepreskúmaval svoje vlastné rozhodnutie. V prejednávanej veci však taká situácia nemôže nastať, keďže uvedeným uznesením Najvyššieho súdu z 1. júna 2022, sp. zn. 5 To 5/2022, nebola vec meritorne posudzovaná a dané rozhodnutie o odvolaní nie je predmetom prieskumu v tomto dovolacom konaní, hoci bolo vydané v tejto trestnej veci obvinenej U. H. (odvolací súd rozhodoval o odvolaní iných osôb ako obvinenej, ktoré bolo zamietnuté z formálnych dôvodov bez meritorneho posudzovania veci).

Na základe uvedeného dospel Najvyšší súd k záveru, že podľa § 31 ods. 3 Tr. por. nie je dôvod pre vylúčenie JUDr. Petra Štifa z prejednávanej veci.

V podanej námietke zaujatosti sú ako dôvody namietania JUDr. Petra Štifa uvádzané:

- a) poukázanie, že ide o dlhoročného kolegu a člena rovnakého senátu ako je vylúčený JUDr. Juraj Kliment, s ktorým rozhodoval rovnako vo viacerých trestných kauzách,
- b) príbuzenský pomer s advokátom JUDr. Miroslavom Ivanovičom,
- c) bol sudcom spravodajcom rozhodnutia o prvotnej väzbe obvinenej.

Ad a)

Samotný kolegiálny vzťah ako taký, resp. rozhodovacia činnosť určitého senátu, v ktorom sú sudcovia zaradení, nie je dôvodom vylúčenia sudcu z rozhodovania, pričom obvinená namieta kolegiálny vzťah namietaného sudcu k sudcovi, ktorý je vylúčený z rozhodovania vo veci (JUDr. Juraj Kliment). Pokiaľ sa uvádza, že namietaný sudca má rozhodovať o rodinnom príslušníkovi (synovcovi) vylúčeného sudcu JUDr. Juraja Klimenta - JUDr. Ondrej Repa, PhD. ako prokurátor, ktorý uzatváral dohodu o vine o treste a podával súdu návrh na jej schválenie, tak obvinená neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by mohli aspoň z objektívne hľadiska vyvolať pochybnosť o zaujatosti sudcu (objektívny základ, na podklade

ktorého by sa mohla založiť zaujatosť úradnej osoby) a nepostačuje len tá samotná skutočnosť, že predmetom posudzovania dovolania je rozsudok, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste uzatvorená medzi obvinenou a prokurátorom, ktorý je príbuzný riadiaceho predsedu senátu, v ktorom je zaradený namietaný sudca. Riadiaci predseda senátu z tohto titulu nemá žiadne kompetencie vo vzťahu k rozhodovaniu konkrétnej trestnej veci, pričom treba uviesť, že v prejednávanej veci došlo k jeho vylúčeniu. Treba zdôrazniť, že nevyhnutnou súčasťou profesionality sudcu, ktorá vyplýva aj z jeho základných povinností podľa zákona č. 385/2000 Z. z., je schopnosť rozhodovať nezaujato a nestranne aj vo veciach, v ktorých vystupujú osoby, ktoré síce sudca osobne pozná, avšak kvalita ich vzťahu nepresahuje bežný pracovný, úradný či iný obdobný sociálny vzťah. Pokiaľ obvinená poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR vydané v inej trestnej veci (sp. zn. III. ÚS 39/2021 z 22. júna 2021) s tým, že JUDr. Juraj Kliment mal ako riadiaci predseda senátu určiť popri sebe ako zastupujúceho člena senátu JUDr. Petra Štífta, tak odhliadnuc, že podľa vtedajšieho rozvrhu práce tunajšieho súdu išlo o pôsobnosť riadiaceho predsedu senátu určovať zastupujúceho sudcu do iného senátu, obvinená už neuvádza, že zo samotného obsahu uvedeného nálezu je zrejmé, že tretí člen senátu 5T v tom čase čerpal dovolenku, takže objektívne nepripadala do úvahy iná možnosť určenia zastupujúceho sudcu.

Ad b)

Vo vzťahu k príbuzenskému pomeru s advokátom JUDr. Miroslavom Ivanovičom treba poukázať, že podľa údajov v spise bol JUDr. Miroslav Ivanovič obhajcom obvinenej U. H. v období od 20. apríla 2021 do 4. júna 2021 (plnomocenstvo na č. l. 199 a vypovedanie plnej moci na č. l. 202) a predtým na základe substitučnej plnej moci zo strany obhajcu JUDr. Richarda Biročáka z 13. apríla 2021 (substitučné plnomocenstvo na č. l. 198). Teda v čase vydania dovolaním napadnutého rozsudku (11. apríl 2022), resp. v čase uzatvorenia dohody o vine a treste (18. marec 2022) už niekoľko mesiacov neexistovalo zastupovanie obvinenej advokátom JUDr. Miroslavom Ivanovičom. Obsahom dovolania je okrem iného namietanie spôsobu uskutočňovania obhajoby (predovšetkým body 3, 17 a 18 dovolania obvinenej).

Ďalej treba poukázať na vyjadrenie namietaného sudcu JUDr. Petra Štífta na neverejnom zasadnutí Najvyššieho súdu ohľadom rozhodovania o námietke zaujatosti podanej obvinenou, keď uviedol nasledovné: Necítim sa byť v zaujatý. Ohľadom príbuzenského vzťahu s advokátom JUDr. Miroslavom Ivanovičom uvádzam, že naši starí rodičia boli súrodenci, na základe čoho sa s ním a s jeho rodičmi poznám od mladosti, tykám si s ním a mám na neho mobilné telefónne číslo. Z pohľadu posúdenia intenzity vzťahu uvádzam, že v posledných rokoch sa stretávame iba náhodne, resp. v rámci takých udalostí ako je pohreb rodinného príslušníka a prípadné informácie o ňom mám iba sprostredkované od mojej matky, ktorá je v osobnom kontakte s matkou JUDr. Ivanoviča. O mincovom obchode uvádzanom v námietke nemám žiadne informácie. V minulosti som opakovane z dôvodu príbuzenského vzťahu s JUDr. Miroslavom Ivanovičom oznamoval svoju zaujatosť, o čom bolo rozhodnuté tak, že som nebol vylúčený z rozhodovania v daných trestných veciach.

Najvyšší súd k tomu uvádza, že v danom prípade ide medzi namietaným sudcom a advokátom o vzdialenejší príbuzenský pomer (súrodencami boli ich starí rodičia), pričom z vyjadrenia namietaného sudcu vyplýva, že v posledných rokoch nie sú s daným advokátom v relevantnom kontakte a ich prípadné stretnutia majú náhodný charakter. To, že sú v osobnom kontakte ich matky, nie je postačujúcim dôvodom na to, aby došlo k vylúčeniu namietaného sudcu ani na základe objektívneho hľadiska. Treba v tomto ohľade uviesť, že namietaný sudca v minulosti opakovane oznamoval svoju zaujatosť s poukazom na daný príbuzenský pomer s JUDr. Miroslavom Ivanovičom, pričom k jeho vylúčeniu nedošlo (naposledy uznesenie Najvyššieho súdu z 12. júna 2024, sp. zn. 1 Ndt 8/2024).

Pokiaľ obvinená v súvislosti s JUDr. Miroslavom Ivanovičom poukazovala na jeho účasť na nejakom nákupe strieborných mincí, ohľadom čoho má čeliť trestným oznámeniam, tak nie je zrejмый súvis uvádzaného s prejednávanou vecou, pričom namietaný sudca k tomu uviedol, že nemá o tom žiadne informácie.

Pokiaľ obvinená poukazuje, že v prejednávanej veci namietaný sudca sám neoznámil príbuzenský pomer

k danému advokátovi, tak také poukazovanie je irelevantným, keďže daný príbuzenský pomer medzi sudcom a advokátom namietla procesná strana a v takom prípade by bolo nadbytočným tú istú skutočnosť oznamovať duplicitne aj zo strany sudcu.

Ad c)

Obvinená v dovolaní dôvodí, že dohodu o vine a treste uzatvorila pod nátlakom, resp. že sa v štádiu prípravného konania nachádzala vo väzbe a bola v zraniteľnom procesnom postavení (predovšetkým body 11 a 20 dovolania obvinenej).

Pokiaľ v tomto ohľade obvinená poukazuje, že namietaný sudca bol sudcom spravodajcom pri rozhodovaní o prvotnej väzbe obvinenej, tak zo spisu vyplýva, že JUDr. Peter Štíft bol sudcom spravodajcom, resp. členom senátu v prípade rozhodnutia, ktorým bolo rozhodované v sťažnostnom konaní o vzatí obvinenej do väzby - uznesenie Najvyššieho súdu z 8. marca 2021, sp. zn. 5 Tost 11/2021 (č. l. 144 - 164), ktorým boli podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietnuté sťažnosti štyroch obvinených (vrátane obvinenej U. H.) proti rozhodnutiu, ktorým boli vzatí do väzby (uznesenie Špecializovaného trestného súdu z 1. februára 2021, sp. zn. 6Tp/3/2021, č. l. 132 - 143). Zo spisu je zistiteľné, že medzi prepustením obvinenej z väzby (4. jún 2021 na základe uznesenia Špecializovaného trestného súdu zo 4. júna 2021, sp. zn. 6Tp/3/2021, č. l. 168 - 176, 179) a uzatvorením dohody o vine a treste (18. marec 2022, č. l. 3392 - 3394) prešlo obdobie vyše deviatich mesiacov, resp. ďalší mesiac (11. apríl 2022, č. l. 3551 - 3555), pokiaľ bola dohoda o vine a treste posudzovaná na verejnom zasadnutí súdom, kde mala obvinená možnosť sa k dohode o vine a treste vyjadriť.

Pokiaľ obvinená v tejto súvislosti poukazuje na obsah daného rozhodnutia o väzbe, tak Najvyšší súd uvádza jednak to, že proti rozhodnutiu o väzbe môže podať dovolanie len minister spravodlivosti (§ 371 ods. 2 Tr. por.), jednak pripomína, že pri rozhodovaní o väzbe platia iné kritériá pre posudzovanie dôvodnosti vedeného trestného stíhania oproti rozhodovaniu v merite veci, keď v rámci rozhodovania o väzbe súd nehodnotí dôkazy z pohľadu viny/neviny obvinenej osoby, ale iba ohľadom toho, či bola podľa § 71 ods. 1 Tr. por. splnená zákonná podmienka dôvodnosti podozrenia zo stíhaného trestného činu a to na základe dôkaznej situácie platnej v čase vydania daného rozhodnutia a tunajší súd výslovne v rozhodnutí o väzbe uviedol možnosť iného právneho posúdenia skutku. Prítom tvrdenie obvinenej v tejto súvislosti, že namietaný sudca bude „kontaminovaný obhajobou vlastného rozhodovania“ je logickým nezmyslom, keďže podľa dohody o vine a treste sa obvinená priznala a v dovolaní napadnutom rozsudku bola uznaná vinnou z iného trestného činu oproti rozhodovaniu o väzbe, keď zo spisu vyplýva, že k zmene právnej kvalifikácie došlo na základe upozornenia vyšetrovateľa PZ podľa § 206 ods. 6 Tr. por. z 18. februára 2022, teda niekoľko mesiacov potom, ako bola obvinená z väzby prepustená. Pokiaľ sa senát, ktorého bol členom namietaný sudca, vyjadril tak, že sa nestotožnil so sťažnostnou námietkou, že väzba má mať represívny charakter, pretože osoby, ktoré sa priznali, boli zo zadržania prepustené, tak išlo o sťažnostnú námietku iného obvineného (str. 12 posledný odsek daného uznesenia) a sťažnostný súd uvedené skonštatoval s poukazom, že zo zadržania bola prepustená aj podozrivá osoba, ktorá sa vo výpovedi k žiadnemu trestnému činu nepriznala (str. 39 druhý odsek daného uznesenia).

V tomto smere je teda podľa Najvyššieho súdu nenáležité poukazovanie na nález Ústavného súdu SR z 23. mája 2024, sp. zn. I. ÚS 79/2024, keďže v ňom išlo o inú právnu situáciu, keďže v tam posudzovanom prípade mal sťažnostný súd v pôvodnom konaní a dovolací súd v konaní o dovolaní plnú jurisdikciu rozhodnúť o tvrdenej zaujatosti sudcu. V prejednáwanej veci však predmetom posudzovania v dovolacom konaní nie je rozhodnutie súdu o vzatí obvinenej do väzby, ale rozhodnutie súdu, ktorým bola dohoda o vine a treste schválená a potvrdená rozsudkom, resp. namietaný sudca v pôvodnom konaní rozhodnutie súdu, ktorým bola dohoda o vine a treste schválená a potvrdená rozsudkom, meritórne neposudzoval. Najvyšší súd uzatvára, že len samotná skutočnosť, že sa sudca v čiastkovom procesnom rozhodnutí (v tomto prípade v rozhodnutí o väzbe) o určitej otázke vyjadril v pôvodnom konaní na základe vtedy známeho skutkového a právneho stavu (navyše na základe sťažnostnej námietky inej obvinenej osoby), nezakladá jeho vylúčenie pre rozhodovanie o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku. V tomto ohľade Najvyšší súd pripomína, že podľa ustálenej súdnej praxe samotná skutočnosť, že sudca rozhodoval o väzbe obvinenej osoby, nemôže byť samé osebe dôvodom obavy z

jeho nestrannosti pri rozhodovaní v merite veci.

Najvyšší súd teda z podanej námietky zaujatosti nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by reálne zakladali zaujatosť namietaného sudcu JUDr. Petra Štífta zo subjektívneho alebo objektívneho hľadiska, a preto rozhodol o jeho nevyhlúčení z vykonávania úkonov trestného konania v danej trestnej veci.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť do troch pracovných dní od jeho oznámenia, ktorá sa podáva na Najvyšší súd Slovenskej republiky.